

Was het leven
maar een
popfestival

Was het leven
maar een
popfestival

Avonturen van een muzikliefhebber

Doron Ketelaars

Schrijver: Doron Ketelaars
Coverontwerp: debbypeeters.com
ISBN: 9789464054002
© 2020 Doron Ketelaars

Into the great wide open
Under them skies of blue
Out in the great wide open
A rebel without a clue

Tom Petty

INHOUD

Was het leven maar een festival	9
Hoe popfestivals de wereld veroverden	12
Hey Jude	18
Benauwde momenten	24
De overmoedige rocker	31
Monterey Pop	36
Het Lionel Richie virus	43
Slappe smoesjes?	46
Muzikale navigatie van een baby	53
Zo vader, zo zoon	60
Bont gezelschap	66
Het krukje van Ray	74
Kibbelende Gallaghers	79
Verloren van de natuur	86
Taj Mahal	94
Een optreden voor één man	99
Rijke jaren in de popmuziek	103
Logeren bij Loretta	115
Holland Pop	120
Sultans Of Swing	124
Gitaargeweld in Drenthe	128
Wolf in schaapskleren	133
Deze jazz zit als gegoten	138
De grenzen van het toelaatbare	142
Spaans entertainment	147
Mexican Woodstock	152
Ribs & Blues	157

Dylan goes electric	162
Kris Kristofferson	166
Dat andere festival	172
Hall & Oates	176
Gangmaker op het verkeerde feest	180
De trieste kant van een vinylverzamelaar	186
Magische Sam	189
Kom uit de (platen-) kast	192
Telefoonloze beleving	195
Favoriete festivalmomenten	198
Verantwoording	209
Namenregister	211

WAS HET LEVEN MAAR EEN FESTIVAL

Lange tijd heb ik mijn liefde voor de muziek gevangen gehouden binnen de veilige muren van mijn eigen slaapkamer.

De ochtend gloort, amper een handvol uren nadat de avond leek te zijn gevallen. De zon doet een bekend kiekeboe-momentje en gebruikt de bomen als haar handen. De immens krachtige stralen komen heftiger binnen dan tien wekkers tegelijk. De geur in deze nylon broeikas is werkelijk niet te harden. Opgedroogd bier, liters zweet en enkele ontsnapte uisnippers met barbecuesaus op mijn met modder beklede korte broek brengen mij in recordtempo in beweging. Die tent moet acuut open, anders acht ik de kans op overleving nihil. De frisse lucht zet vervolgens een uiterst succesvolle reanimatie in. Mijn lichaam vertelt me dat ik net op tijd het ritssysteem van de tent heb gevonden, met name mijn slokdarm spreekt in dit stadium een hoog woord. Het vermalen voedsel wordt ternauwernood weer de juiste richting in gestuurd.

Ik check de tijd en maak de balans op. Drieënhalve uur netto slaap. Prima score. Ik begroet één van mijn kameraden die zijn biologische klok nog steeds op 'standje kinderen' heeft staan. Hij zit gedoucht en wel aan een beker koffie en maakt een doordachte grap over gisterenavond

waar vermoedelijk al een kwartier op gebroed is. Ik doe er ongeveer net zo lang over om de grap te begrijpen, wat direct de herintreding van de typerende meligheid betekent. Mijn kameraad gaat op jacht naar een tweede beker koffie en biedt aan er ook één voor mij mee te nemen. Het geeft me de mogelijkheid de dag in alle rust te verwelkomen met een melancholische mijmering naar gisteren. Het werd wederom een dag om in te lijsten. En zonder dat ook maar één band of artiest van het affiche het in de gaten had, fungeerde het als heuse soundtrack van niets minder dan mijn eigen leven. Het werd een muzikale verwijzing naar memorabele mijlpalen, gevoelige snaren, onbeantwoorde liefdes en bakken vol euforie. En ik onderging dat alles in een roes, die alleen in dit soort weekenden doet opspelen.

Ik geef direct toe, ik ben een laatbloeiër. Lange tijd heb ik mijn liefde voor de muziek gevangen gehouden binnen de veilige muren van mijn eigen slaapkamer. Alsof dat de enige manier was om deze wereld te ontdekken en ik tot mijn drieëntwintigste niet op de hoogte was van de exterieure kant van deze kunstvorm. Ik was natuurlijk wel eens naar een optreden, een concert geweest. Maar 'slechts' enkele uurtjes blijken precies kort genoeg voor een nuchtere ziel als ik om aan hogere sferen te ontsnappen. Bij een meerdaags festival is er simpelweg geen ontkomen aan. Ik werp mezelf als prooi in een grenzeloos weiland waar bands en artiesten een weekend lang hun klanken op genadeloze wijze op mij loslaten.

De Lowlands-editie van 2007 bleek de eerste in een rij van velen. En allemachtig, wat heb ik gedenkwaardige momenten meegemaakt. De onaangekondigde traan bij Springsteen met mijn vader en moeder aan mijn zijde, de onbegrensde euforie bij de Arctic Monkeys op hun *fucking* best, de toverachtige trip van Wilco in een halflege Indiantent, het immense geluk bij Gregory Porter met mijn toen nog prille liefde en muzikale held Van Morrison in een verregend Iers natuurpark. Meters kippenvel waar men een complete schoenenlijn van zou kunnen produceren. Het zijn de vaak onverklaarbare krachten die tijdens een meerdaags festival worden losgemaakt. Alsof de wereld aan de randen van het terrein en de camping even lijkt op te houden te bestaan. Een weekend waarin er een compleet nieuwe maatschappij wordt gecreëerd. Een parallel universum. Misschien wel een voorbeeld voor de échte maatschappij. Een samenleving waarin men de campingwinkel van de HEMA in een handomdraai weet om te toveren tot de meest laagdrempelige karaokebar denkbaar. Waar de douchecabines in België om drie uur in de nacht plotseling het toneel worden voor een oer-Hollandse Hazes-medley. *Extended version*, ook dat nog. Daar waar er niet gemopperd wordt over tegenvallende weersomstandigheden, maar er juist het beste van gemaakt wordt. Massale watergevechten bij veertig graden Celsius tegenover recreatieve kampioenschappen modderschuiven bij onverwachte wolkbreuken. De utopische festivalsamenleving is tot werkelijk alle dingen in staat met slechts één ultiem doel: het bestaan nog aangenamer maken dan dat het al is. Was het leven maar een festival.

HOE POPFESTIVALS DE WERELD VER- OVERDEN

De arme Max weet nog niet dat er meer dan vierhonderdduizend jongeren zijn terrein in één weekend onherkenbaar achter zullen gaan laten.

We ontkomen uiteraard niet aan een stuk plichtsgetrouw besef van de ontstaansgeschiedenis van een meerdaags festival. Er bestaat immers al een eeuwenoude traditie van, met name, folk- en klassieke muziekfestivals. In Italië wordt nog steeds elk jaar het Fiera della Frecagnola gehouden, dat haar oorsprong kent in de vijftiende eeuw. Van de festivals die uiteindelijk uitgroeien tot de grote popevenementen zoals we die hedendaags kennen, spreekt het Engelse Reading & Leeds Festival historisch gezien tot de verbeelding. Gestart in 1961 met enkel jazz-artiesten op het programma, voegt het vanaf 1963 ook blues toe aan de line-up. Zo maakt ook een jong gezelschap uit London haar opwachting op de zondagmiddag. Stijf van de zenuwen verschijnen de pubers op het podium, ze zijn immers amper een jaar actief. Nog niet beseffende dat juist zij zouden gaan uitgroeien tot misschien wel de allergrootste rockband van de wereld: The Rolling Stones.

In de Verenigde Staten zijn de popfestivals onmogelijk los te zien van de vrijegeestige westkust. Onder nadrukkelijke aanvoering van de hippies wordt er op 14 januari 1967 in San Francisco The Gathering Of The Tribes georganiseerd, historisch gezien een evenement van enorm belang. Het betekent namelijk de aftrap van de zogeheten Summer Of Love. De hippies laten massaal van zich horen in bijeenkomsten waarin de vrijheid in de breedste zin van het woord wordt nagestreefd. Het samenzijn is er vooral op gericht te demonstreren tegen de oorlog in Vietnam. *Make Love Not War*, waarbij de liefde vaak op gang wordt geholpen door de immens populaire drug LSD. De muziek zou binnen de cultuur direct een belangrijke rol voor zich opeisen. Met name de psychedelische band The Grateful Dead werpt zich al snel op als vaandeldrager van de muzikale tak van de hippiecultuur.

In het derde weekend van juni komt de Summer Of Love tot een historisch hoogtepunt. Het Monterey Pop Festival wordt één van de eerste meerdaagse popmuziekevenementen in de openlucht. De timing kan commercieel gezien niet beter. De tot dan toe vaak stugge platenlabels hebben, na een periode van gezonde afkeer, eindelijk erkenning getoond voor de opkomende hippiecultuur en hun bijbehorende soundtrack, waardoor vele artiesten via Monterey Pop een doorbraak weten te bewerkstelligen. Met name het optreden van Janis Joplin laat zich in dit weekend schrijven als een sprookje. De populariteit van de hippies neemt dankzij het festival in sneltreinvaart toe en de Amerikanen trekken massaal naar San Francisco. Het is het moment dat de hippies steeds meer in een kwaad dag-

licht komen te staan. Geslachtsziektes en het gebruik van gevaarlijke drugs nemen toe en er is tevens sprake van een groeiende criminaliteit. De hippies gaan bijna letterlijk ten onder aan hun eigen succes en hun eigen idealen, al betekent het in zekere zin dat de cultuur simpelweg te groot is geworden om zich slechts in één stad, één gebied te nestelen.

Twee jaar later en zo'n zevenenveertighonderd kilometer verderop krijgt een onschuldige melkveehouder nietsvermoedend bezoek van een paar jonge mannen. Ze zijn naarstig op zoek naar een stuk land om een muziekfestival te organiseren en worden in contact gebracht met Max Yasgur. De arme Max weet dan nog niet dat er meer dan vierhonderdduizend jongeren zijn terrein in één weekend onherkenbaar zullen achter laten. Een schrale troost is dat Max Yasgur voor altijd onderdeel zou blijven van het meest legendarische muziekfestival dat ooit heeft plaatsgevonden: Woodstock. De line-up kunnen de meeste muzikliefhebbers inmiddels dromen. Santana, Canned Heat, Creedence Clearwater Revival, Sly & The Family Stone, The Who, Joe Cocker en afsluiter Jimi Hendrix, om er maar een paar te noemen. Nog interessanter zijn mogelijk de namen die níét op Woodstock staan. Eind jaren zestig zijn immers muzikale hoogtijdagen voor bijvoorbeeld The Doors, Led Zeppelin, Bob Dylan, The Beatles, Joni Mitchell en The Rolling Stones. Zij hebben echter allen hun eigen redenen om dit evenement over te slaan. Maar of die redenen nou écht legitiem te noemen zijn?

Nederland zou zeker niet achter blijven in de opkomst van de muziekfestivals. In 1967 wordt in de Houtkamphal in Doetinchem een negen uur durende Beatmarathon gehouden. In datzelfde jaar vindt in Utrecht de geboorte plaats van Lowlands, dat voluit A Flight To Lowlands Paradise heet. Internationale topacts prijken echter niet op het affiche. Een jaar later komt daar verandering in, wanneer Jeff Beck, Jethro Tull, Jimi Hendrix en The Who geboekt worden. Laatste twee genoemden voeren echter een onderlinge strijd uit en eisen dat de organisatie kiest voor één van de twee namen. Zowel Hendrix als The Who willen namelijk allebei als absolute headliner op het affiche prijken. Uiteindelijk kiest de organisatie voor Jimi Hendrix (prijkaartje: zo'n twintigduizend gulden). Vlak voor het festival meldt Hendrix zich echter schaamteloos af. 'Been gebroken', luidt het excuus. Maar de waarheid is dat hij gewoon niet zo'n zin heeft. Het zou echter een niet-populaire traditie binnen de muziekscene worden, want ook Jeff Beck en Jethro Tull zeggen af. De komst van Pink Floyd in dat jaar is echter een kleine pleister op de wond. De tweede editie zou tevens het voorlopig einde betekenen van Lowlands, dat in 1993 een uiterst succesvolle doorstart zou maken.

Eveneens eind jaren zestig zijn er twee Amsterdamse journalisten, werkzaam bij een Limburgs dagblad, die onder het motto 'in Limburg gebeurt nooit iets' een festival organiseren die ze de naam Pinknick geven, een verwijzing naar Pinksteren. Het evenement maakt in 1970 een doorstart als Pinkpop. De organisatie boekt de Golden Earring als headliner en dat pakt tevens uit als hun grote

redding. De gehuurde geluidsinstallatie van het Nijmeegse bedrijf Radio Europa blijkt namelijk niets meer dan wat speakers die doorgaans gebruikt worden bij wielerveden. De Golden Earring stelt hun eigen geluidsinstallatie ter beschikking voor de gehele dag. De eerste editie van Pinkpop is daarmee ternauwernood gered.

In datzelfde jaar vindt in het Rotterdamse Kralingse Bos het Holland Pop Festival plaats. En waar Pinkpop het in eerste instantie van voornamelijk acts van Nederlandse bodem moet hebben, mikt de Holland Pop organisatie direct op internationale namen. En met succes, want niemand minder dan The Byrds, Pink Floyd, Jefferson Airplane en Santana geven acte de présence. En ook op drugsgebied wordt het festival baanbrekend. De organisatie sluit namelijk een deal met de politie om een oogje dicht te knippen. Het is het begin van het typisch Nederlandse gedoogbeleid. Er wordt openlijk en ongestraft in grote getalen drugs gebruikt. Net als tijdens Woodstock een jaar eerder betaalt ook hier ruim de helft van de bezoekers niet voor hun kaartje, waardoor de organisatie al snel een schuld van zo'n achthonderduizend gulden opbouwt. Holland Pop is slechts één editie gegund, maar wel één met legendarische en internationale allure.

Het jaar 1970 kent tevens de geboorte van het grootste muziekfestival in Engeland: Glastonbury Festival of Contemporary Performing Arts, kortweg Glastonbury, vernoemd naar het stadje dat zo'n negen kilometer verderop ligt. Het festival kent geen regelmatig

organisatieverloop (zo ligt het tussen '71 en '78 even stil en wordt er nog wel eens een jaar overgeslagen), maar heeft met een terrein van bijna vierhonderd hectaren en evenzoveel optredens een absurd groot voorkomen.

De lijst aan internationale muziekfestivals is onnoemelijk lang. En die lijst leek aanvankelijk alleen nog maar te groeien. Uit cijfers van marketingbureau EM-Cultuur blijkt dat alleen Nederland in 2019 al 1115 verschillende festivals kende, een stijging van liefst 23% ten opzichte van het vorige jaar. Het lijkt echter onafwendbaar dat de Coronacrisis van 2020 de groei van festivals voorlopig een halt gaat toeroepen. En het heeft de liefhebber onherroepelijk en keihard doen beseffen wat een gezegend volk we toch eigenlijk zijn. Het verlangen naar een *good old* popfestival is mogelijk nog nooit zo groot geweest.

HEY JUDE

De grote kracht zit hem in de vocale opbouwende aanmoedigen van Paul McCartney, die niet op lijken te houden tot werkelijk iedereen mee-nah't.

De Pinkpop editie van 2016 is er eentje waar een langgekoesterde wens van de festivalorganisatie in vervulling zou gaan. Het langstlopende festival van Nederland eindigt namelijk steevast met de klanken van Beatles-klassieker *All You Need Is Love*. Een vette knipoog naar de *Love & Peace* mentaliteit van de jaren zestig, maar nog steeds met de ambitie om een hedendaags maatschappelijk tegengeluid te bieden. En dan is daar ineens de boeking van Sir Paul McCartney; voor het eerst een Beatle op een Nederlands festival. McCartney wordt gestrikt voor de derde festivaldag en dat biedt een realistische hoop op een eenmalige live-vertolking van *All You Need Is Love*. Vette pech echter voor Pinkpop en de organisatie, want het nummer prijkt al enige tijd niet meer op de vaste setlist van de oud-Beatle. En ook voor Pinkpop maakt McCartney geen uitzondering. En dus klinkt *All You Need Is Love* gewoon weer vertrouwd van een mp3'tje over het met plastic bekertjes en verloren frieten bezaaide veld van het Limburgse Megaland. De bezoekers van deze editie zouden er echter geen

moment van wakker liggen. Er klinkt namelijk een andere Beatles-klassieker die de ene doet wegzetten als figurant. En deze klinkt wel *live*, minutenlang zelfs. Zo niet urenlang.

Er is iets magisch aan de hand met *Hey Jude*. Het begint voor mij ooit op een nietsvermoedende zondagmiddag, wanneer ik besluit een bezoek te brengen aan de lokale Ierse pub voor een doorsnee competitiewedstrijd van mijn favoriete Engelse voetbalclub. Een vriend, die me gezelschap zou komen bieden, heeft zich hevig in de tijd vergist waardoor ik lange tijd moederziel alleen aan een tafeltje het voetbal aanschouw. De hardnekkige kater van de vorige avond nog verwerkende, kabbelt de wedstrijd zich voort, bijna geruisloos richting het rustsignaal. Ik kijk wat om me heen, zie een groep Engelsen die aan hun kledingkeuze te zien een voorkeur hebben voor de tegenpartij, ik zie een vader en moeder die hun peuterzootje al vroeg laten kennismaken met de authentieke pubcultuur en ik zie een klein groepje vrienden met Latijns-Amerikaans voorkomen die zo te zien niet voor het voetbal zijn gekomen. En net als ik, zijn er her en der nog wat eenlingen, wel of niet in de steek gelaten door zich in de tijd vergissende vrienden. De pub ruikt nog naar gisterenavond en dat is een meer dan prima geur. Het is inmiddels rust bij het voetbal en de barman draait het geluid van de televisie uit om plaats te maken voor een onschuldige muzikale playlist. Ik hoor The Stone Roses voorbij komen, gevolgd door Oasis en Elton John, een verzoekje van de groep Engelsen. Zij delen namelijk dezelfde clubvoorkeur, weet ik.

De rust bij het voetbal is bijna voorbij. De laatste tonen van Elton John klinken door de pub en we maken ons op voor de tweede helft. Door de geluidsboxen horen we op de valreep nog de onvermijdelijke Beatles en de stem van Paul McCartney. *“Hey Jude, don’t make it bad. Take a sad song and make it better.”* Het lied kabbelt, net als de zojuist aanschouwde voetbalhelft, de eerste drie minuten wat voort. En dan doet de magie zijn intrede. De magie die niets meer omvat dan elf keer de klank ‘*nah*’, gevolgd door ‘*Hey Jude*’. De grote kracht zit hem misschien wel in de vocale opbouwende aanmoedigen van Paul McCartney, die niet op lijken te houden tot werkelijk iedereen mee-*nah*’t. In deze ietwat troosteloze setting van de Ierse pub slaat de betovering van het lied dan ook genadeloos toe. Ingezet door het groepje Engelsen, gevolgd door het barpersoneel en de vader en moeder die hun zoontje een muzikale spoedcursus geven. Als ook het Latijns-Amerikaans gezelschap zich aansluit (*nah* blijkt een universele klank), is het nog slechts een kleine stap totdat de eenlingen zich eveneens één-voor-één weten over te halen. In een mum van tijd hebben alle aanwezigen zich verenigd als zijnde Beatles-koor. Eén Engelsman heeft zijn euforische staat nauwelijks onder controle en bestijgt het tafeltje waar ze aan zitten dat voor dit moment dienst doet als podium. De *vibe* slaat over naar de barvrouw, die de bar gebruikt voor hetzelfde doeleinde. We kijken allemaal lachend om ons heen, terwijl de eigenaar de volumeknop met elk refrein twee tandjes omhoog draait. Het is alsof Sir Paul hier zelf op het podium staat om dit gemêleerde genootschap hoogstpersoonlijk tot zangrijke hoogten te stuwten. Intussen is er op het grote scherm afgetrapt voor

de tweede helft, maar voetbal is voor even veroordeeld tot bijzaak. Eerst dient dit geïmproviseerde optreden tot een goed einde gebracht te worden. Het voetbal moet maar even wachten, is het gezamenlijke vonnis.

Hey Jude is echter na iets meer dan zeven minuten dan toch echt afgelopen en dus volgt het onvermijdelijke moment dat eenieder weer rustig plaats gaat nemen, er zo-waar een voorzichtig applaus klinkt en de doorsnee zondagmiddag de doodnormale draad weer oppakt. Zojuist binnengelopen bezoekers, waaronder de verlate vriend, hebben geen idee van de muzikale betovering die hier een fractie geleden nog heeft plaatsgevonden. "It's the power of music!", hoor ik de eigenaar het lied vanachter de bar nog even vakkundig afkondigen. En gelijk heeft hij.

Hey Jude gaat oorspronkelijk door het leven als *Hey Jules* en is bedoeld voor John Lennons zoon Julian. Paul McCartney schrijft het als troost voor de dan vijfjarige Julian, omdat papa John op het punt staat om na zijn affaire met Yoko Ono zijn vrouw Cynthia te gaan verlaten. Julian Lennon, die zijn zinnen vele jaren later heeft gezet op een mooie aanvulling voor zijn privécollectie, betaalt in 1996 vijftientigduizend dollar tijdens een veiling voor de opnamenotities van het lied. In 2002 verschijnt de originele handgeschreven tekst plotseling op de lijst van het beroemde veilinghuis Christie's in Londen. De vraagprijs is tachtigduizend pond. Er is echter één probleem. Paul McCartney zelf beweert dat de handgeschreven tekst al een tijdje verdwenen is en

simpelweg verloren is gegaan. Er volgt een rechtszaak die McCartney in het gelijk stelt. De veiling gaat niet door.

Hey Jude wordt in Amerika de meest succesvolle Beatles-single ooit. En dat mag een klein wonder heten, want met een lengte van ruim zeven minuten is het nummer amper geschikt voor de radio. John Lennon beweert dat de deejays voor hen een uitzondering zullen maken en krijgt gelijk. Lennon speelt overigens een in eerste instantie onopgemerkte hoofdrol in de opnames van *Hey Jude*. Vlak voordat het nummer de drie minuten passeert, wat tevens de muzikale brug betekent naar het welbekende *nah-gedeelte*, schreeuwt Lennon de woorden '*fucking hell*' uit, een reactie op het veel te hoge volume van zijn koptelefoon. De opnametechnici merken de woorden echter niet op en zo verschijnt de uitspatting van Lennon op de officiële studio-opname. De technici vallen overigens weinig te verwijten, degenen die de woorden van Lennon bij een eerste draaibeurt horen beschikken namelijk over bovennatuurlijk gehoor.

Ook bij collega-muzikanten valt *Hey Jude* al snel in de smaak. Het wordt één van de vier Beatles-songs die een plekje veroverd in het repertoire van Elvis Presley. De versie met de meest in het oog springende roemrijke waarde is echter die van soulzanger Wilson Pickett, die *Hey Jude* nog in hetzelfde jaar opneemt. Het is gitarist Duane Allman die bij Pickett het idee oppert een eigen versie op te nemen van het lied. Allman is op dat moment in vaste dienst als sessiemuzikant bij de legendarische Muscle Shoals Sound Studio in Sheffield, Alabama. Hij